

Mézeskalács

• 68. évfolyam

• 2020. október

• Ára 50 dinár

Köszöntő

Kedves Gyerekek!
Az őszt közeledtével Ödönnel, a sünnel és Elemérrel, a hörccsel sok mesét és verset olvasunk. Nagy kíváncsisággal és izgalommal merülünk el a mese mágikus világában. Minden este egy mese! Ez a mottó kering körbe-körbe a kisállatok erdejében. A kishörccsel nekem azt is elárulta, hogy egyik kedvenc meséje a Tréfás mackók című, amelyet most ti is elolvashattok kisújságotok 12. oldalán. Ödön, a süni pedig néhány gombás mondókát is elszavalt nekünk, amíg az avarban szöszmötölt. Ezért nektek is hoztunk néhány verset és mondókát, amelyek

arról szólnak, hogy milyen furcsa kis növény is a gomba.

Gyűjtöttünk tobozt, gesztenyét és makkot is. A 22. oldalon igazi színkavalkád tárul elétek, a kis termések ugyanis új köntösben tündökölnék. Próbáljátok ki ti is! Küldjétek fényképet alkotásaitokról.

Írjátok meg nekünk, hogy melyik a kedvenc mesétek, és rajzoljátok le a legizgalmasabb jelenetét!

Mézes Marcipán, a mókus

Szárnybontogató és rajzpályázat

- Legkedvesebb mesém
- Varázsszönyegen
- Padtársam

Címdalal: Farkas Eszter, 1. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarakaniza

A Mézeskalács megjelenését támogatta:

CIP – A készülő kiadvány katalógizálása
A Matica srpska Könyvtára, Újvidék (Novi Sad)

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

Magyar
Nemzeti
Tanács

ISSN 0352-6070
COBISS.SR-ID 16291074

BETHELEN GÁBOR

Nemzeti Kulturális
Alap

MÉZESKALÁCS ■ Megjelenik a tanévben havonta egyszer ■ Első szám: 1953 (mellékletként), 1954 májusa (külön lapként) ■ Alapító: **Magyar Nemzeti Tanács** ■ Kiadja: a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad (Újvidék), Szerbia ■ Igazgató: **Ökrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Lektor: **Töröcsik Rozália** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ Leveleiteket a következő címre küldhetitek: **Mézeskalács, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Elérhetőség – telefon: 021/456-624, honlap: www.jopajitas.com, e-mail: mezes@magyarszo.rs** ■ Kéziratokat és rajzokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya: 021/557-304 ■ e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. nyomdájában ■ Előfizetés egy évre 500 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■

Tasnádi Varga Éva

Dióverés

Koppan a dió,
hull-hull a földre,
sárga lett már a
dús füvek zöldje.

Rázzuk az ágat,
széles kötényem
libben és csattog
hús őszi szélben.

Még egy diócska,
kettő és három...
levelek védtek
napfényes nyáron.

Szellő vigyázta:
– Nőjj nagyra, szépre!
Eszív mosta,
gyöngyharmat érte.

Koppants az ágra,
hullj-hullj, diócska!
Gyertek, gyerekek,
kis kóstolóra!

Kis Jovák Zalán

5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Zenta

Farkas Szabaszián

5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Zenta

Szép és finom

A kispiaei Móricz Zsigmond iskola harmadik osztályos tanulói ételekből készítettek különleges képeket és figurákat.

Házikó fával. Dimović Ramon

Maci. Visnyei Ádám

Oroszlán. Sárkány Botond

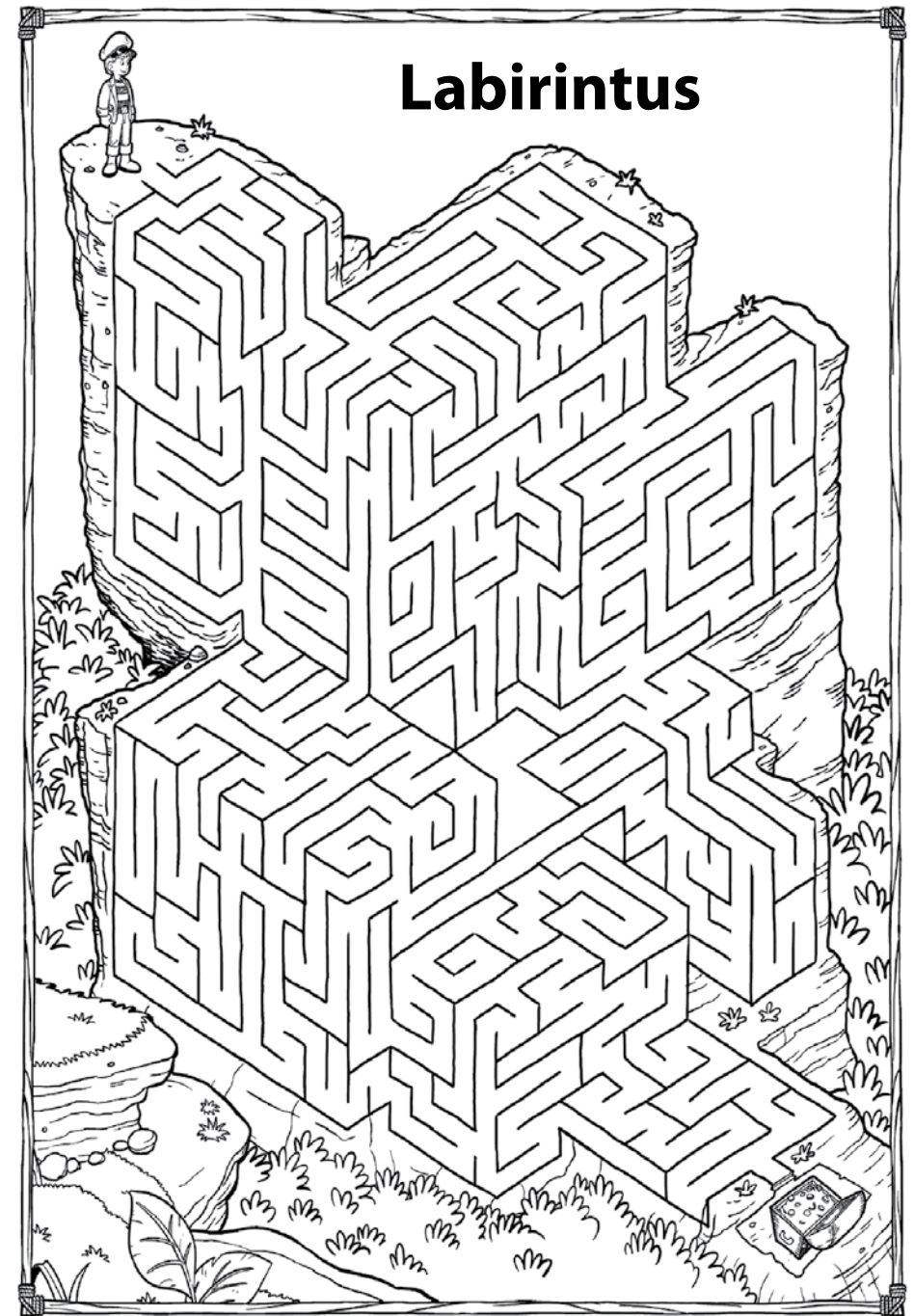
Virág lepke, egér. Bosznai Zsóka

Egérke. Kis Kovács Máté

Pofi. Kovács Kevin

Játsszunk!

Szólásöltögető

A játéknak az a lényege, hogy a szólás utolsó szava a következőnek az első szavával egyezzen meg, ennek a szólásnak az utolsó szava pedig a következőnek a kezdő szavát adja.

Pl.: Fehér, mint a fal.

A falnak is füle van.

Van annak, aki el nem issza.

Iszik, mint a kefekötő.

Kisebb gyerekek esetében, akik még nem sok szólást ismernek, a cél bármilyen mondat egymásba öltögetése. Játsszható úgy is, hogy öltögetésre egy-egy témát, pl. állat, növény, nagyszülők (Napsugaras ősz), közlekedés stb. határozunk meg.

Megtévesztős

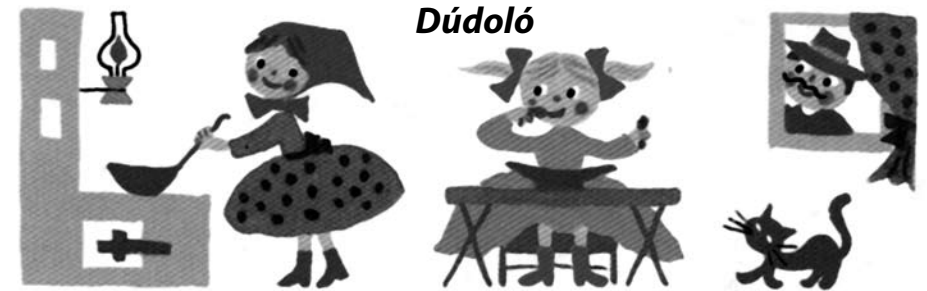
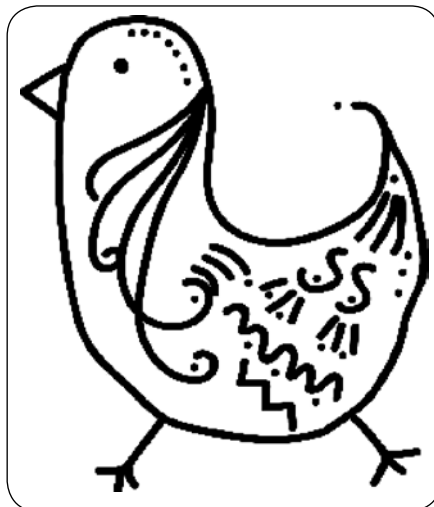
A gyerekek körbe állnak. Valaki közülük megérinti valamelyik testrészét vagy ruhadarabját, de mást mond hozzá. Pl. a cipősarkát érinti meg, és azt mondja: orrom. A mellette állónak gyorsan az ellenkezőjét kell tennie: az orrát fogja meg, és azt mondja: sarkam.

A játéknak gyorsan kell pörögnie.

Aki elhibázza, zálogot ad, majd a végén kiváltja.

Kiolvasó

Gyékén-gyákán,
gyün Gyuri bátyám,
tököt visz a hátán,
hogyha nehéz, leteszi,
hogyha éhes, megeszi.
Te vagy a fogó!

Dúdoló

Vi - rá - gék - nál ég a vi - lág, Sü - tik már a rán - tott bé - kát.

Zi - me - zum, zi - me - zum, Re - ce - fi - ce bum, bum, bum.

2. Bíró Marcsa odakapott,
Békacombot ropogtatott.

3. Puskás Gábor későn futott,
Neki csak a füle jutott.

Kísérjük a dalt ritmuszenekarral!

Dob:

Háromszög:

Koppantás:

Gombakirály

Volt egyszer egy sűrű, sötét, öreg erdő. Ebben az erdőben temérdek mindenféle gomba nőtt. Egyszer elhatározták: királyt választanak maguknak. Igen ám, de kit? Tanakodtak, tanakodtak, ki lenne a legalkalmasabb, végül kisütötték, hogy maga az erdész. El is mentek hozzá követségbe, és szépen megkérték, hogy legyen a királyuk. Hanem az erdész csak a fejét csóválta:

– Köszönöm a tisztséget, de hát nekem egyéb dolgom van az erdőben. Meg aztán túl nagy is vagyok hozzátok.

– Legyen hát a nyuszi a királyunk! – eszelték ki a gombák, újabb hozzászólás töprengés után, s megkérték a nyuszt, hogy királykodik felettük. A tapsifüles szépen megköszönte, hogy rá gondoltak, de ő sem fogadta el a királyi rangot.

– Én szeretek ugránozni, futkározni, a gombakirálynak meg folyvást egy helyben kell állnia, méghozzá fél lábon. S hova tegyem akkor a másik három lábamat? Újra összeültek a gombák tanakodni, végül abban állapodtak meg, hogy közülük való legyen a király. No de melyik a sok közül? A tinóru? Vagy a rizike! A ró-

kagomba? Vagy a kucsmagomba? A csiperke? Vagy a pöfeteg?... Abban megegyeztek, hogy az lesz a király, aki legméltóbb az uralkodásra. De ki a legméltóbb?

– Én! – kiáltotta a légyölő galóca.

– Senkinek sincs ilyen gyönyörű, gyöngyös skarlátkalpagja! És nekem mindenki engedelmeskedni fog, mindenki tudja, hogy a mérges gomba veszedelmes!

– Épp ezért nem lehetsz király! – intették le a többiek a hengegő galócat. S ekkor a fák árnyas rejtekében hirtelen megpillantották a barna sapkás, egyszerű, sose hivalkodó, halk szavú vargányát, aki mindig mindenkinek csak örömet szerzett.

– Ő a legméltóbb! – kiáltozták a gombák, és szégyellték, hogy szerény külseje miatt már előbb nem gondoltak rá. Így lett a vargánya a gombák királya. Mindenki örült – az erdész, a nyuszi, a mókusok meg a békák –, minden teremtet lélek a sűrű, sötét, öreg erdőben, csak a galóca mérgeződött. Még gyönyörű, gyöngyös kalpagját is földhöz vágta volna, ha tehette volna.

(Lengyel népmese)

Csanádi Imre

Gomba

Megyek, megyek mendegélek,
kerek erdön keresgélek.

Vackort, vadrózsát,
virág szagú szamócat.
Nagy kalapos gombát,
de nem a bolondját!

Gombás mondókák

Furcsa kis növény a gomba
Itt-ott nő és nem egy sorban.
Az egyik, jajj, csupa méreg
A másik meg finom éték.
Az egyiknek kalapja van,
A másiknak kucsmája van.
A fejedőt le nem veszik
Egymást bizony nem köszöntik.

*

Ez a gomba, de megnőtt!
Hordom majd, mint esernyőt!
Künn az esőn nem ázok,
gombám alá beállok.
Vígán nézem az esőt,
hordok gomba-esernyőt!

*

Gomba, gomba, gomba,
(öklök ütögetése)
nincsen semmi gondja,
(kezek forgatása)
ha az eső esik rája,
(ujjak mozgatása)
nagyra nő a karimája.
(karkörzés a fej felett)
Az esőt csak neveti,
(szájra mutogatás)
van kalapja, teheti.
(fej ütögetése)

A reszkető falevél

Volt egyszer egy falevél, amelyik mindig reszketett. Egy nyárfa levele volt, sok másik levéllel együtt. Ha a többi levél azt kérdezte tőle:

– Hát te miért reszketesz állandóan?

A reszkető falevél mindig azt válaszolta:

– Ti még nem hallottátok azt a szót, hogy „Reszket, mint a nyárfalevél”? Márpedig a szólásokban nagy igazságok rejlenek. Tehát az az igazi nyárfalevél, amelyik reszket! Ezért reszketek én állandóan.

– De hiszen ez szamárság – felelte a többi nyárfalevél. – Nem elég, hogy ősszel hetekig didergünk és reszketünk, mielőtt lehullunk a fáról, egész évben reszketnünk kellene?

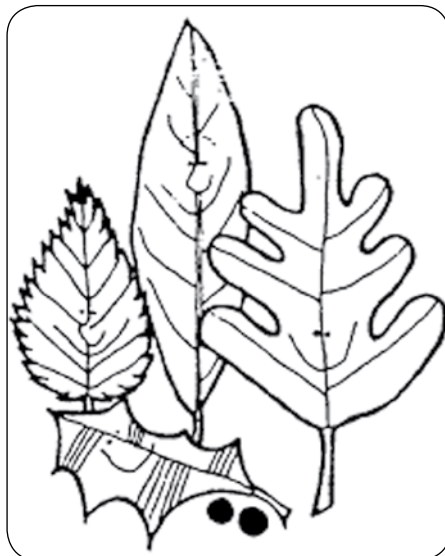
– Az az igazi nyárfalevél, amelyik egész évben reszket! – ismételte makacsul a reszkető falevél. – Én vagyok az igazi nyárfalevél! Ezért egyszer még valami értékes díjat kapok!

A többiek nagyot nevettek, és napozni próbáltak a tavaszi napsütésben, hogy minél szebbek, zöldőbbek legyenek.

A reszkető falevél azonban csak reszketett, reszketett. Hogy resz-

kethessen, kicsit össze is kellett zsugorodnia, hát a napfény sem érte mindenütt, ahogyan a többit. Beköszöntött a nyár, s a reszkető falevélnek még mindig fakó zöld színe volt. Míg a többiek élénkzöld árnyalatokban pompáztak, ő csak reszketett, reszketett. Senki sem vette észre, nemhogy megjutalmazta volna a reszketéséért!

Szeptember elejére már sárgává fakult, megszáradt, de még akkor is kitartóan reszketett! Mi az, hogy reszketett! De még zizegett is közben. Addig-addig zizegett, míg egy reggelen szép csendesen lehullott a fáról. A többiek még akkor kezdték váltani színeiket

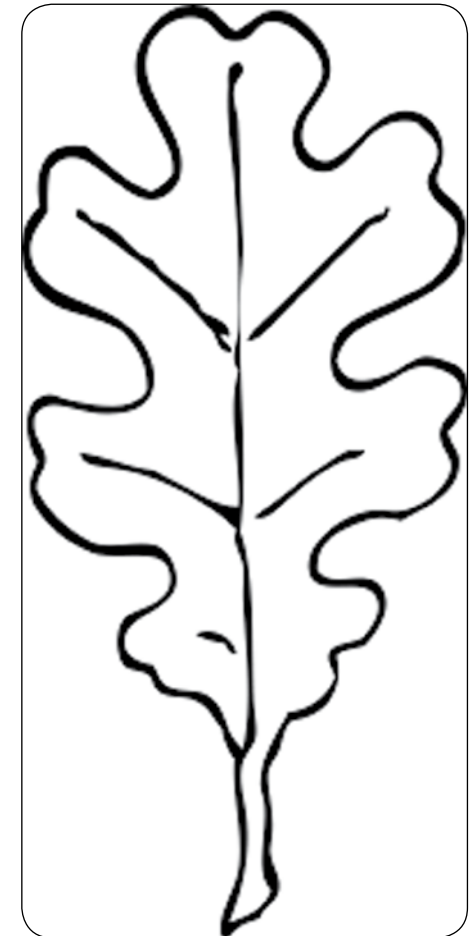
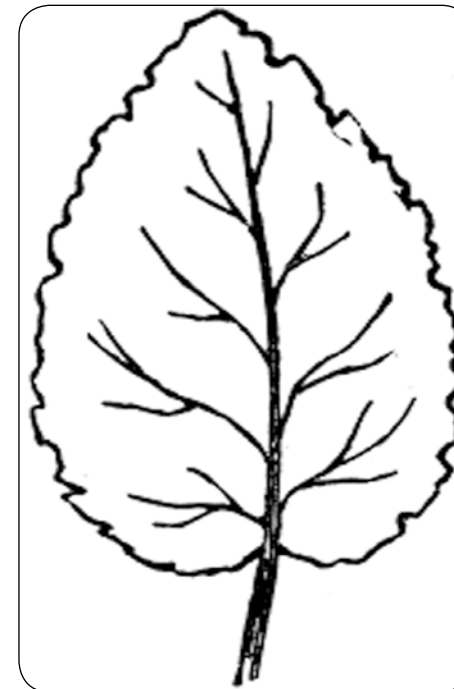

sárgára, narancssárgára, aranybarnára, bordóra, és hol hasukat, hol hátukat fordították boldogan az őszi napsugarak felé.

A reszkető falevél ekkor már nem reszketett. Örült, hogy éppen a fa tövébe pottyant, így nem taposhatta el senki.

„Ej, de buta voltam! – gondolta magában. „Hiába reszkettem egész életemben, hiába voltam igazi nyárfalevél, semmilyen díjat nem kaptam ezért. Most itt árválkodhatok magamban, míg le nem potyognak a többiek is, hogy végre ne legyek egyedül...”

És a sárga, a narancssárga, az aranybarna, a bordó levelek két hét múlva valóban lepotyogtak

a fáról. Ilyen gyönyörű színekben pompázó avar nem volt még egy a környéken!

De itt se sokáig. Jöttek az utca-seprők, összeseperték, zsákokba rakták, majd elszállították a sok színes levelet.

Hogy a reszkető falevél is zsákba került-e? Vagy seprés közben elvitte a szél?

Ki tudja?

Domonkos István

Tessék engem megdicsérni

ha én pénzt jövök kérni tessék engem megdicsérni
ha nekem az orrom vérzik tessék engem megdicsérni
ha a meggyfáról leesek értik tessék engem megdicsérni
ha a kútba akarok nézni tessék engem megdicsérni
ha a padláson akarok élni tessék engem megdicsérni
ha nem jövök haza délig tessék engem megdicsérni
ha a verset nem mondom végig tessék engem megdicsérni

Szűcs Imre

Néha olyan a fejem...

Néha olyan a fejem,
mint a platán koronája:
hangos minden ága.
Máskor viszont csend
árad szét benne,
mintha szélárnyékban
hallgatás pihenne.
Csend és csiripelés
egymást váltogatja,
én meg hunyorogva
pillogok a napba.

Tokodi Krisztina

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Törökkanizsa

Kukorelly Endre

Fekszem

Fekszem sajnos az ágyon.
Sajnos, de nagyon nem vágyom,
sokat muszáj, és hosszú.

Feküdni nem szeretek,
biztos valami felnőtt-bosszú,
miért ugrálnak a gyerekek,

miért mocorognak.

Mi' kár!

Majd ha felnőnek nem fognak

annyit és állandóan.

Na jól van,

de mikor?

Kiolvasó

Elmentem én a szőlőbe,
Szőlőt csipegetni,
Utánam jött egy vénasszony
Jól megveregetni!
Elbújtam a nád közé,
Sípot csinálgatni.
Az én sípom csak azt fújja:
Dirr-durr, csapodár,
Ketten fogunk egy békát,
Neked adom a farkát!

Őszi szél. Búrány Lilla, 4. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

A tréfás mackók

Hol volt, hol nem, messze, messze, volt egy boglyos, lompos, loncsos, egy bozontos öreg medve, annak pedig fia kettő, két kis boglyos, lompos, loncsos, két bozontos tréfás kis semmirekellő.

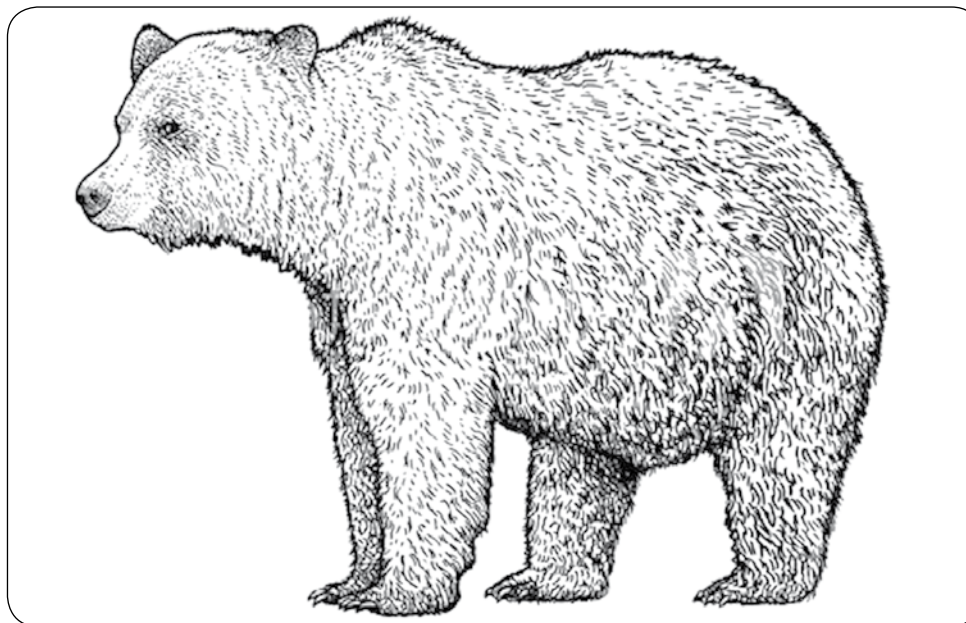
Hát egyszer az öreg medve megy, megyen a rengetegbe, megyen egy kis málnát szedni, megy a boglyos, lompos, loncsos, a bozontos öreg medve éhségiben málnát enni. Megyen a medve, morrog a mája, megy vele a rengetegbe két kis boglyos, lompos, loncsos, két bozontos fiacskája. Megyen a medve, morrog a mája, megy az öreg medve előtt két kis boglyos, lompos, loncsos, két bozontos fiacskája. Elunják a hosszú sétát, s a két boglyos, lompos, loncsos, két bozontos kölyökmackó sorra veszen minden tréfát. Szól a kisebb boglyos, lompos, kis bozontos:

„Úton megyen, nem poroz, vízen megyen, nem csobog, nádon megyen, nem suhog, sáson megyen, nem susog, eső éri, nem ázik, ha fagy éri, nem fázik... Mi az?” Felel rá az öreg medve: „Héj, te kölök, hát mi lenne? Az bizony a napsu-

gár!” Tovább folytatják a sétát, s a két boglyos, lompos, loncsos, két bozontos kölyökmackó szedi elő a sok tréfát. Szól a nagyobb boglyos, lompos, kis bozontos:

„Erdőn átal vég vásznakat teregetnek... Mi az?” Felel rá az öreg medve: „Héj, te kölök, hát mi lenne? Az bizony az országút!” Tovább folytatják a sétát, s a két boglyos, lompos, loncsos, két bozontos kölyökmackó szedi sorra a sok tréfát. Szól a kisebb boglyos lompos, kis bozontos: „Kifele megy: befele áll, befele megy: kifele áll, lefele megy: felfele áll, felfele megy: lefele áll. Mi az?” Felel rá az öreg medve: „Héj, te kölök, hát mi lenne? Az bizony a macska farka!” Tovább folytatják a sétát, s a két boglyos, lompos, loncsos, két bozontos kölyökmackó szedi sorra a sok tréfát. Szól a nagyobb boglyos, lompos, kis bozontos:

„Zöld istállóban fekete lovak piros szénát esznek. Mi az?” Felel rá az öreg medve: „Héj, te kölök, hát mi lenne? Az bizony a görögdynye!” Tovább folytatják a sétát, s a két boglyos, lompos, loncsos, két

bozontos kölyökmackó szedi sorra a sok tréfát. Szól a kisebb boglyos, lompos, kis bozontos: „Madarak szállnak szárnyak nélkül, fára ülnek lábak nélkül, jön egy király napkeletről, mind megeszi szája nélkül. Mi az?” Felel rá az öreg medve: „Héj, te kölök, hát mi lenne? Az bizony a hó és a nap!” Tovább folytatják a sétát, s a két boglyos, lompos, loncsos, két bozontos kölyökmackó szedné még sorra a tréfát, de az apjuk csöndet int, a két mackóra tekint, két kis bozontos fiára, és ő kérdez utoljára:

„Úton megyen médula, keze-lába korcsolya, szőr maga, szőr nadrágja, szilági bársony a sza-

kálla. Mi az?” Hallgat ám a két okos, boglyos, lompos és bozontos tréfálkozó kicsi boc. Tekergetik nyakukat, úgy szégyellik magukat. Mondogatják magukban:

„Úton megyen médula, keze-lába korcsolya, szőr maga, szőr nadrágja, szilági bársony a szakálla. Mi az? Mi az?” Szól az apjuk: „Látjátok? Éppen ezt nem tudjátok. Majd megmondom, micsoda: Hát a MEDVE – no, elég volt, elég mára a tréfából, mind a kettőtök buta!” Megyen a medve, morrog a mája, megy az öreg medve előtt, egymás mellett, kéz a kézben, két kis boglyos, lompos, loncsos, két bozontos fiacskája.

Nemes Nagy Ágnes

Gesztenyefalevél

Találtam egy falevelet,
gesztenyefa levelét.
Mintha megtaláltam volna
egy óriás tenyerét.
Ha az arcom elé tartom,
látom, nagyobb, mint az arcom.
Ha a fejem fölé teszem,
látom, nagyobb, mint a fejem.
Hogyha eső cseperegne,
nem bánám, hogy csepereg,
az óriás nappal-éjjel,
óriási tenyerével befödne a fejemet.

Bozsik Edvin, 4. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Hárs László

Levél az erdőből

Az erdőből egy levelet
hozott a posta reggel,
egy száraz tölgyfalevelet,
néhány sor zöld szöveggel.

Az állt rajta, hogy eljött az ősz,
a nyáridőnek vége,
most már a néma télre vár
az erdő és vidéke.

A mackó barlangjába bújt,
elköltöztek a fecskék,
a tisztások zöld fűvét
lerágták mind a kecskék,

nem hegedül a zenekar;
nagy most a tücskök gondja;
és újdívatú kalapot
nem visel már a gomba.

Szétosztotta a körtefa
a fanyar vackort régen,
nincsen levél a bokrokon,
és pitypang sincs a réten.

Minden lakó elrejtezett,
üres az erdő, árva.
S a szélső fán egy tábla lóg:
„Téli szünet van, zárva.”

Őszi levél

Ördög Kristóf, 1. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Őszi levél

Reckecki Emma, 1. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Szárnybontogató

Nagymama

Az én nagymamám nagyon vicces és kedves. Évának hívják.

Kinézete olyan, mint egy átlagos nagymamáé. Kissé szürkülő haj, amit barnára festett, barna, csillogó szem. Azt mondják, hogy a szem a lélek tükré. Tehát a mama lelke nagyon tiszta. Ráncos bőr, amit nagyon jó érzés megpuSZilni.

A jelleme tökéletes. Kedves, mint egy cuki kiskutyus. Jószívű, mint az almafa, mivel mindenét másnak adja. Nekem csak egy dolog kell tőle. A szeretete. Imádja a családját, kedveli az ismerőseit.

Nagyon hálás vagyok, hogy ő az én mamám.

Böde László,
4. osztály,

Petőfi Sándor iskola, Zenta

Nagymamám

Az én mamám alacsony termetű és kedves. Sötétbarna a haja és a szeme. Szeret kertészkedni. Rendszeresen eteti a macskáit. Ötvennyolc éves, negyvenhét évvel idősebb, mint én.

16

Egyszer, amikor az osztályommal az Alkotóházba mentünk, az előadás végeztével a nagymamám várt rám. Együtt mentünk hozzájuk.

Nagyon szeles idő volt, majdnem a fejemre fújta a cserepeket a szél. Mikor hozzájuk értünk, mesénézéssel és beszélgetéssel töltöttük az időt, amíg a szüleim nem jöttek értem.

Szerencsés vagyok, hogy ő a mamám.

Tornai Kristóf,
4. osztály,

Petőfi Sándor iskola, Zenta

A piacon

Elhatároztam, hogy elmegyek piacra. Kerestem egy szatyrot, és elindultam. Mikor odaértem, elcsodálkoztam. Ennyi embert talán még nem is láttam egy helyen.

Az árusok kedvesek voltak, és lehetett velük alkudozni. Ismerősökkel is találkoztam. Beszélgettünk kicsit. A gyümölcsösnél almát, körtét, banánt, barackot és narancsot vásároltam. Tovább sé-

Szárnybontogató

Misi Mókus kalandjai (A könyv bemutatása)

Az iskolában a tanító néni egy érdekes könyvet mutatott be. A címe Misi Mókus kalandjai, Tersánszki Józsi Jenő írta.

Misi egy fekete farkú mókus. Nagyon csintalan. Egy nap az iskolában megette a tananyagot. Egyszer megszökött, mert meg akarta keresni az örökké termő fát. Meg is találta. Ott nagyon kövér és gonosz mókusok laktak. Misinek ez nem tetszett, ezért hazament. Otthon nagyon örültek neki, és a büntetését elengedték.

Szerintem nagyon jó könyv. Ajánlom mindenkinek.

Glumičić Leila,
4. osztály,

Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Csalimese

Hol volt, hol nem volt, volt az erdőben egy kuckó. Ott élt egy néni. Ténlen mindig begyújtotta a kandallót, és majdnem kigyulladt a ház. Aztán eloltotta a tüzet, majd újra kigyulladt a ház, aztán eloltotta, felgyulladt, és így tovább a végtelenségig...

Zsivu Teo, 3. osztály,
József Attila iskola, Kupuszina

táltam. Megláttam egy nénit, aki nek kiszakadt a zacskója. Segítettem neki összeszedni a szétgurult sárgarépákat.

Erről eszembe jutott, hogy zöldséget is kell vásárolnom. Vettem uborkát, tököt, paradicsomot, paprikát és sárgarépát. Vásároltam még tojást is, ami százharminc dinárba került, de száz dinárra sikerült lealkudnom.

Megteltek a táskáim, elfogyott a pénzem, így hazamentem.

Borsi Ármin,
4. osztály,

Petőfi Sándor iskola, Zenta

Csalimese

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy fiú, aki egyszer egy csigán elment Amerikába!

Nagyon sokáig utazott, végül odaértek. A csiga megszomjazott, és visszamentek Magyarországra. Újra elindultak Amerikába. Amikor odaértek, a csiga megint megszomjazott... És így tovább...

Siplika Zsuzsanna,
3. osztály,
József Attila iskola, Kupuszina

17

• Nyári élményem • Nyári élményem • Nyári élményem •

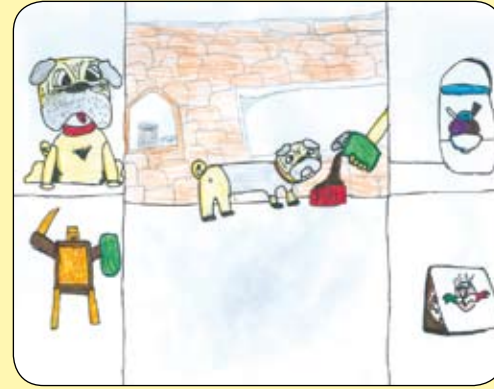
Kujundzity Leon

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Ágoston Szintia

6 éves óvodás, Csipet Csapat óvoda, Ada

Erdélyi Pataki Máté

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Gombás Tamás

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Kálló Dániel

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Varga Polyák Boglárka

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Tot Hunor

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Molnár Vivien

1. osztály, EmArt Műhely, Szabadka

Nagy Kanász Kata

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Horvát Bálint

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Mačković Tatjana

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Ahmetagić Hana

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Kisszínház

Janika tudománya

A színen konyhaasztal, két-három szék, a háttérben egy papírmáséból készült vízcsap.

ANYA: (Az asztalnál ül, halkan dalolva, varr.)

FICEK: (mester, bejön) Jó napot kívánok!

ANYA: Jó napot! De jó, hogy jött, Ficek bácsi.

FICEK: Jövök én, ha hívnak. Hallom, a vízcsappal van baj.

ANYA: Azzal. Szeretném, ha megjavítaná.

FICEK: Lehet. Na, hadd látom. (odamegy a vízcsaphoz, babrálja) Hú, de sok baja van ennek! (a közönség felé) Ha sokat mondok, sokat fizetnek.

ANYA: Mi az a nagy baj, Ficek bácsi?

FICEK: Erről a csapról hiányzik a gumi, a bőr, meg aztán el is van dugulva. (kacsint a közönség felé)

JANIKA: Jó napot, anyu! Jó napot, Ficek bácsi! (leteszi a táskát)

ANYA: Szervusz, Janika!

FICEK: Szervusz, öcskös, mi újság az iskolában?

JANIKA: Minden a régi: az asztal még mindig kisebb, mint a tábla.

FICEK: Ezt aztán jól érted!

JANIKA: Mint Ficek bácsi a mesteriségét!

FICEK: Jó, jó, hol is hagytuk abba? (anyához) Szóval kell egy kis bőrzés, egy kis gumizás, aztán a dugulás, ha csak nem kell bontani a falat.

JANIKA: Ugyan, Ficek bácsi, hiszen a csaphoz csak egy bőrdarabka kell, két perc alatt én is megcsinálom.

ANYA: Eredj már, Janika, értesz is te ehhez!

FICEK: (krákog) Aztán honnan értesz te olyan nagyon az ilyen komoly dolgokhoz, fiacskám?

JANIKA: Hát tanultam az iskolában.

FICEK: Na hiszen (nevet), amennyit te erről az iskolában tanulhattál. Jóra bízna anyukád a vízcsapot, ha adna valamit a tudományodra.

JANIKA: Majd meglátná!

FICEK: (sértődötten) Jó, akkor én mehetek is. De annyit mondok, fuser munkát helyrehozni ne hívják Ficek bácsit, mert Ficek bácsi nem jön, nem bizony! (a szerszámosládája után nyúl)

JANIKA: (megfogja a karját) Ficek bácsi! Tessék leülni, szívjon el egy cigarettát, és nézze végig, jól csinálom-e. De segíteni nem szabad, majd csak a végén.

ANYA: (kicsit gondolkodik, majd kedvesen) Tényleg. Tegye meg, Ficek bácsi! Legalább tanul a gyerek. Van itt jó töpörtyűs pogácsa is, na eszegessen!

FICEK: (leül, a pogácsa után nyúl) Hát meg is nézhetem, ha már

így van. Aztán szerszámod van-e, öcskös?

JANIKA: A bőrzéshez lesz.

FICEK: (nagylelkűen) mert ha nincs, az enyémet is kölcsönveheted.

JANIKA: (az asztalfiókból kést, bőrdarabot vesz elő, dolgozni kezd)

FICEK: (eszeget, Janikát nézi, hüm-mög)

ANYA: Hát csak egyék, Ficek bácsi! (súgva) nem nagyon bízom én a fiam tudományában. Maradjon csak itt! (kisiet)

FICEK: Na, gyerek, kíváncsi vagyok, mire még.

JANIKA: Készen vagyok, a gumi rendben van. Dugulás nem is volt. Tessék átvenni a munkát! Anyu! Anyu! Készen vagyok! (kisiet anyja után)

FICEK: (Odalép a csaphoz, hitetlenkedve próbálja) És megcsinálta! Alig látszik ki a földből a kölyök, és megcsinálta! Hogy ott ette volna meg az a fránya oktatás. Hát ilyesmikre való az iskola? Már a vízvezeték-szerelésbe is belekontárkodnak (dörmög). De megcsinálta! Jól megcsinálta! (Sóhajt) Na, Ficek, neked aztán befellegzett!

(Vígh Rózsa nyomán)

Szivárványos makkocskák

Miután a túrahátizsák kiürült és túl vagy a forró zuhanyon is, akkor a kezügyességednek, türelmednek és hangulatodnak megfelelően ferd ki, színezd ki **a makkokat** (tobozokat, gesztenyéket stb.), majd a lakás egy központi helyén egy tálba tedd ki őket! Festeni lehet temperával, de a körömlakk is remek eszköz lehet a színekavalkád elkészítéséhez.

Nézd csak, milyen jól néz ki nagyobb mennyiségben.

Geszténye Gusztika zöldfaágon lakott,
Nem volt ködmönkéje, nem viselt kalapot.
Addig izgett-mozgott, míg kirepedt a bőre,
leesett a földre.

Hej, de fényes legényke lett belőle!

*

Lyukas dió, mogyoró, a kis egér rágcsáló.
Nem menekülsz, cincogó, bajszos cica a fogó!

*

Kemény dió, mogyoró, kis mókusnak ez való.
Odújába elrakja, télen elropogtatja.

Krečsmári László

Kárász Árpád

Kárász Árpád
Pápán mászkált
Rám málháztván
száz zsák
árpát,
vázák mázát,
bányászlámpát
s Gáspár Mátyás
báránkjáját.
Ádám bátyám
ládám hátán
Császárszállás
táján várt rám,
s Lázár lázát
Látván kábán
árván állt már
csámpás lábán.

a tó
a tatai tó
az itató tó
a tatai itató tó
a tátit itató tó
a tatait itató tó
a tatai tátit itató tó
a tátit itató tatai tó
a tatai tátit itató tatai tó...

Folytassátok a mondókát, és próbáljátok kibővíteni a jelentését pl. úgy: a tót titkai stb.

Húzd alá a kakukktojást!

nyúl, nyest, medve, nyárfa, őz
konyha, kenyér, tányér, sütemény, fenyő
öltöny, kötény, szoknya, szekrény, köpeny

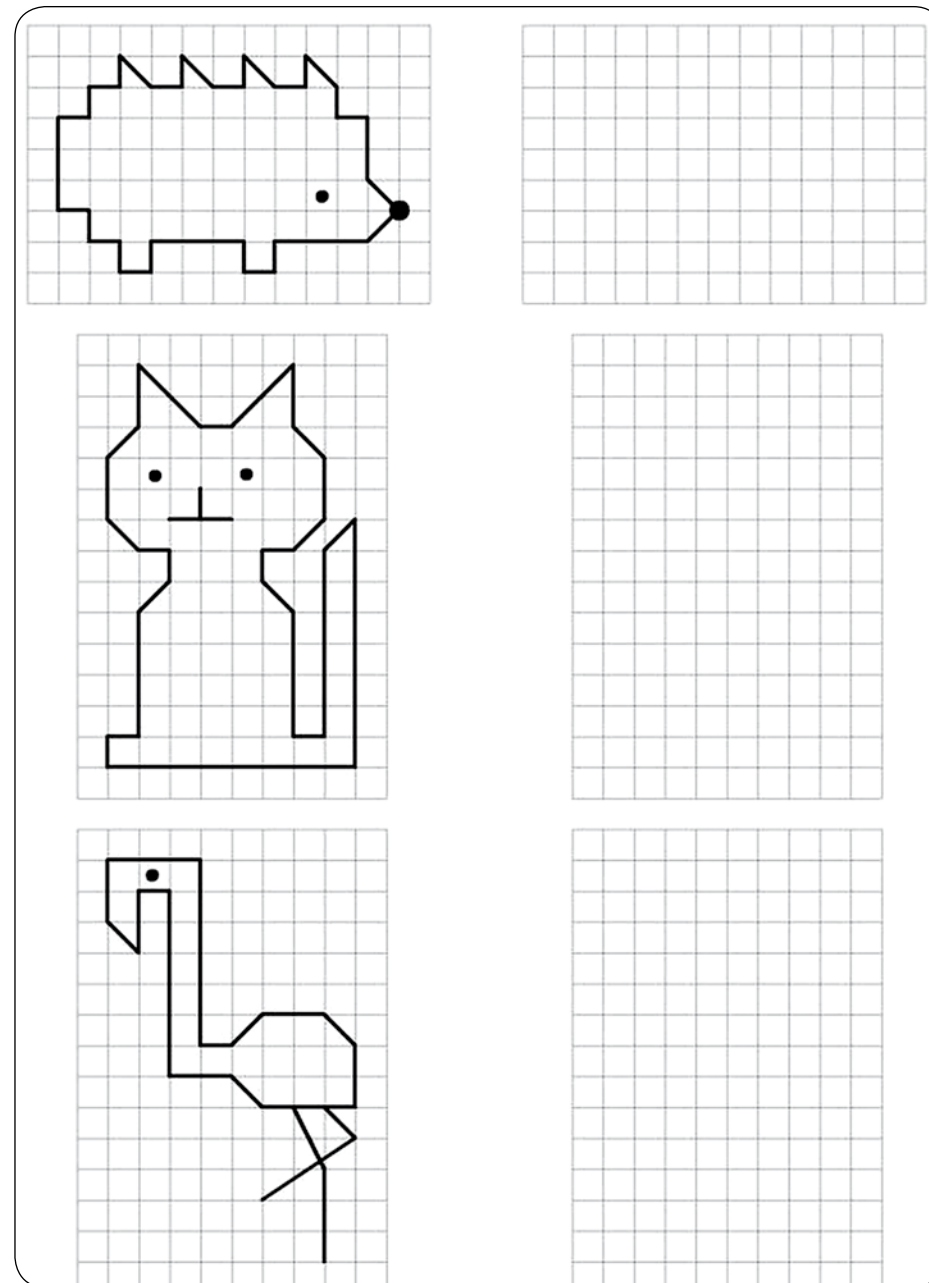
Süniék ebédje

Hol rejtőznek a kép alján lévő tárgyak?
Keresd meg mind az ötöt, és színezd ki a képet!

Rajzoljunk állatokat!

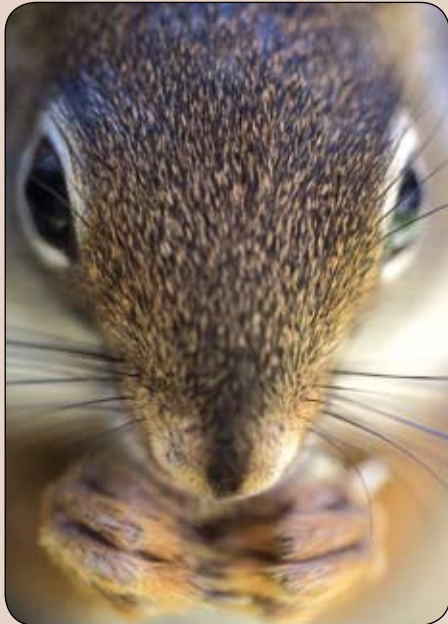

Tudtad, hogy a mókus...?

A mókus fán élő, lompos farkú, hegyes fogú rágcsáló. FÜRGE, intelligens, és mindig éber.

A mókus testfelépítése

- Egy mókuskölyök magassága 8-10 cm, a felnőttké 20 és 30 cm között váltakozik.
- A mókus farkának hossza megegyezik az állat magasságával. A kölyök súlya 10-12 g, a felnőttké a 7-8 kg-ot is eléri.
- Hegyes körmeikkel képesek megragadni az ágakat mászás közben.
- A mókusok lábfejen verejtékmirigyek találhatóak.
- A mókusok foga olyan éles és erős, hogy az állat képes vele feltörni a diót, de elrágja az elektromos vezetékeket is.
- Ágakat rág, így a foguk még jobban erősödik.
- A mókusok foga állandóan növekedik.

- A mókusok szemei úgy helyezkednek el, hogy azt is látják, ami mögöttük van, így mindig készen állnak a veszélyre.
- A hátsó lábakon kettős ízületek vannak, így képesek másodpercek alatt fel- és lemászni a fárol.

Miért van lompos farka a mókusnak?

Nem is gondolnátok, mi mindenre használja! Amikor az ágak között szaladgál, kinyújtja maga mögött, és egyensúlyoz vele. Ha megijed valamitől, és nagyot ugrik egy alacsonyabb ág felé, a bozontos fark mint egy ejtőernyő, fékezi az esés sebességét. Hideg téli éjszakákon a mókus paplannak használja a farkát, a hátára hajtja, és jól betakarozik vele. Kora tavasszal pedig a hím és a nőstény meglöbögött farkával üzen egymásnak. Olyan ez, mintha zászlóval integetnének: Erre gyere! Itt vagyok!

A különböző mókuszajták a következők: a földi mókusok, a fán élő mókusok, a repülő mókusok és a rókamókusok. A színük is igen változatos: lehetnek szürkék, feketék, fehérek és vörösek is. Átlagéletkoruk 5-7 év. A legelterjedtebb faj a szürke mókus. A vörös mókus kisebb, mint szürke rokona, és Euráziában terjedt el nagyon. A fehér mókus pedig igazi ritkaság, jellemzően Kelet-Ázsiában és Thaiföldön fordul elő.

Mit szeret enni a mókus?

Hatalmas étvágya van, leginkább növényevő, magvakat, rügyeket, bogyókat eszik, de apró rovarokat, madarakat, tojásokat is fogyaszt. Az élelmet elraktározza, és ősszel még a memóriája is 15 százalékkal jobban működik, hogy biztosan emlékezzen rá, hova ásta el a zsákmányt. Ilyenkor gyűjti egyébként a legtöbb táplálékot. De memória ide vagy oda, rengeteg fát köszönhet a világ a feledékeny mókusoknak.

A repülőmókus

A japán repülőmókus egészen aprócska, testhossza mindössze 15-17 centiméter, súlya pedig csak 135-205 gramm között mozog.

Nem képes valódi repülésre, de a mellső és hátsó lábak között feszülő bőrmembránok segítségével képes egyik fától a másikig siklani a levegőben. A repülőmókus farka lapos, az állat ezzel egyensúlyoz siklórepülés közben. Leginkább pirkadatkor és alkonyatkor aktív. A szeme alkalmazkodott az éjszakai látáshoz. Barna vagy fekete színű, de a hasi része fehér. Legtöbbször a földön keres táplálékot magának.

Fazekas Anna A mókus

A diófán hervadtak a lombok;
a nyár utója volt.
a magasban gyorsan mozgott
egy fűre barna folt.

Alig lehetett észrevenni
a rőt levelek között:
diót akart egy mókus csenni,
és ágról ágra szökött.

– Adj egyet – szóltam,
hanem a vásott
kismókus nem felelt.
Egy lyukas diót
a fejemhez vágott,
és menten elszelelt.

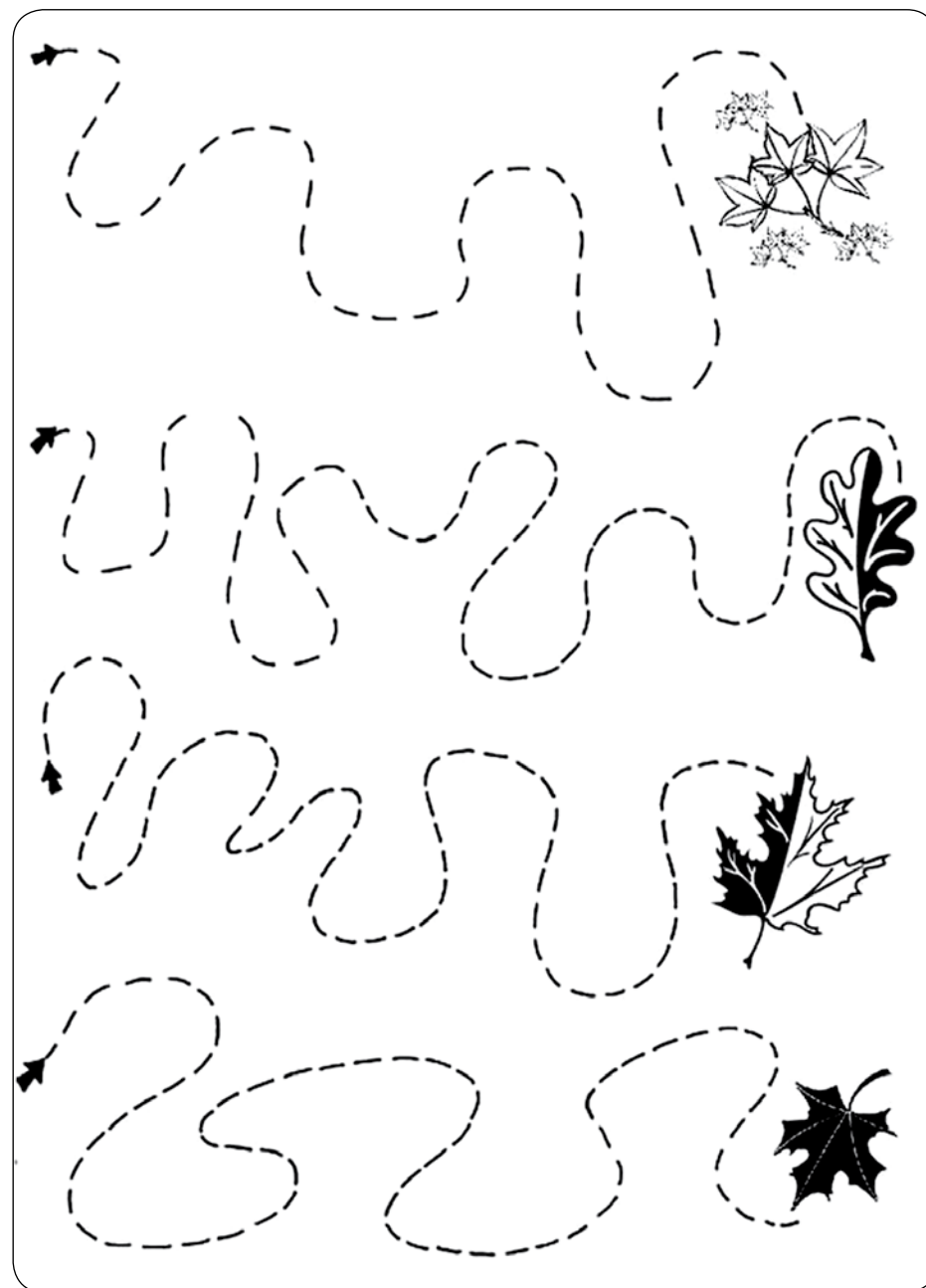
Mókuska lakomája

Hol rejtőznek a kép alján lévő tárgyak?
Keresd meg mind az ötöt és színezd ki a képet!

Kösd össze!

Spóroljunk a papírral!

Egy fának évekig kell nőnie, mire elég nagy lesz ahhoz, hogy papír készülhessen belőle. És sok erdőre van szükség, hogy megtermelje azt a papírmennyiséget, amit elhasználunk... és kidobunk.

Nem lenne jó, ha a régi, használt papírt vissza lehetne alakítani új papírrá? Akkor több fánk lenne, és a világ is zöldebb, egészségesebb maradhatna. Ezt elérhetjük, mert van rá mód. Újra felhasználhatjuk a papírt. Ez tényleg lehetséges? Hát persze!

Tudod-e?

Az a papír, amit négy ember felhasznál egy év alatt, olyan nehéz, mint egy autó.

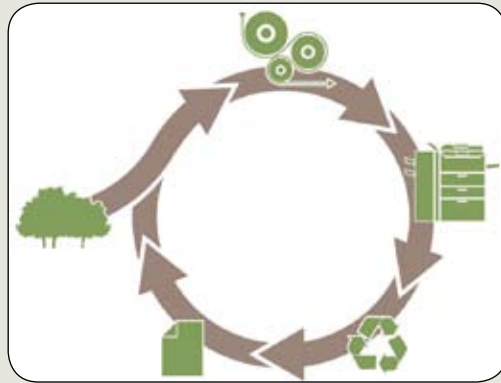
Ennek a rengeteg papírnak a gyártásához több mint egymilliárd fát vágunk ki évente!

Hogyan használják fel újra a papírt?

Darabokra tépik, pépet készítenek belőle, amiből aztán újra papír lesz.

Mi a teendő?

Mindenféle papírt újra lehet használni – kekszes dobozokat, fü-

zeteket, zacskókat, újságpapírt és így tovább.

Kezdd azzal, hogy keresel egy helyet a lakásban, ahová el tudsz helyezni egy újságpapírkupacot és egy dobozt, amibe a másféle papírok kerülnek.

Ha kiürül egy papírdoboz, vagy kidobni készülsz egy papírlapot, a szemetes helyett tedd a gyűjtődobozba. Ha jár hozzád valamilyen újság, olvasás után azt is tedd a többihez.

Ne rakj a többi közé fényes papírt, vagy olyat, amin műanyag is van – ezeket nem lehet újra használni.

Kérdezd meg szüleidet, hogy a közeelektben hol lehet átadni a papírt. Lehet, hogy a környékete-ken éppen papírgyűjtő akció van.

Ez nagyon megkönnyítené a dolgod!

Hetente vagy kéthetente kösd össze az újságpapírt, és vidd el (a többivel együtt) a legközelebbi gyűjtőhelyre, vagy tedd a kuka mellé.

Még egy ötlet: A papírnak ne csak az egyik oldalát használd – a másikat használhatod jegyzetelésre, vagy csak firkálásra. Ez is takarékoskodás.

Éljük ki kreativitásunkat!

1. Némely csomagolópapír drágább, mint maga az ajándék, amit

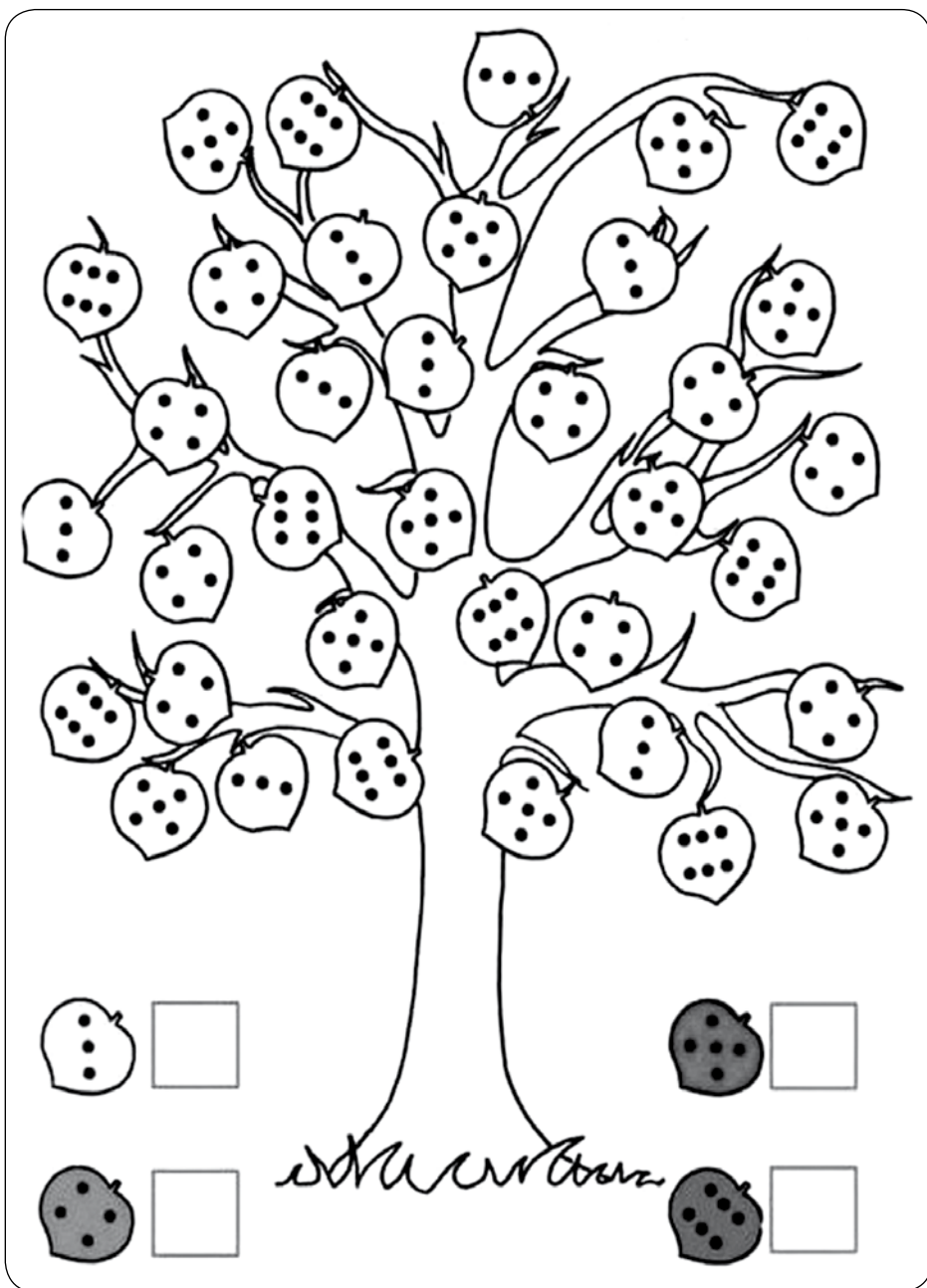
belesomagolunk. Egy szép újságpapír tökéletes helyettesítő lehet. Díszíthetjük szép szalaggal vagy zsineggel, és a betűk kiemelésével kedves üzenetet is „írhatunk” az ünnepeltnek.

2. Origamihoz, azaz papírhajtogatáshoz is kiváló lehet az otthon fellelhető papír. Még ha szeretnénk is a végleges művet színes origami-papírból elkészíteni, a gyakorláshoz bármilyen papír tökéletes.

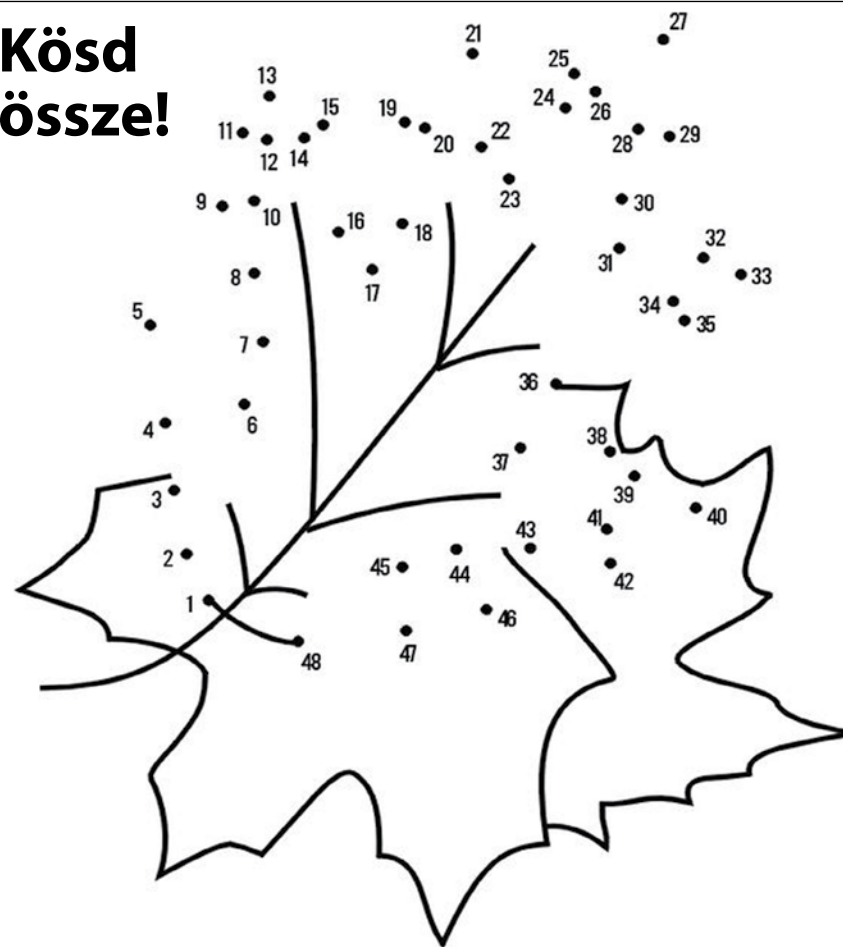
3. Könnyedén készíthetünk figurákat, karkötőket vagy akár farsangi jelmezt is az újrahasznosításra váró papírból.

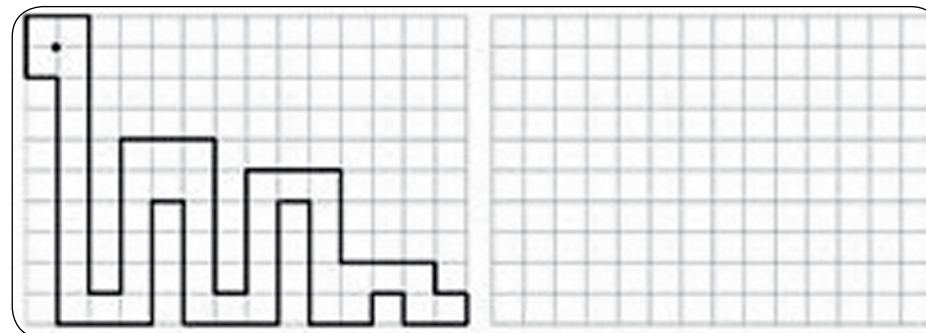
Számoljunk!

Kösd össze!

Rajzoljunk!

Mesebirodalomban

Kujundzsity Leon

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Erdélyi Pataki Máté

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Babcsányi Léna

3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Kiss Emma

4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa